
Maja Šorli, glavna in odgovorna urednica

Prva letošnja številka črpa iz mednarodnega simpozija *Umetnost kamišibaja: Beseda podobe in podoba besede*, ki je potekal v SLOGI maja leta 2018. Na izjemno bogatem tridnevnem dogajanju smo bili priča slovenskemu in svetovnemu razcvetu te gledališke forme, ki se odvija med občinstvom in izvajalkami_c ob butaju – malem lesenem odru, v katerega je vložen niz slik, s katerimi pripovedujemo zgodbo. Na simpoziju je sodelovalo 26 govork in govorcev, z obiskom pa je simpozij počastila tudi enajstčlanska japonska delegacija Mednarodne zveze kamišibaja na Japonskem – IKAJA. Prispevki, nastali ob tej priložnosti, prihajajo iz dvanajstih držav in so dostopni tako v video zapisu kot v elektronski publikaciji na spletnih straneh SLOGI. V pričujoči številki tematski sklop začnemo z esejem Igorja Cvetka, ki široko kontekstualizira slovenski kamišibaj. Temu sledi razprava Tare McGowan, ki umesti kamišibaj v svetovno avdiovizualno zgodovino, segajočo od laterne magike do interneta, s čimer vedno znova sproža raznovrstne adaptacije svoje oblike v povezavi z uveljavljenimi medijskimi formati in razvijajočimi se tehnologijami. Julia Gerster analizira načine uporabe kamišibaja po jedrski nesreči 3. marca 2011 na Japonskem in pokaže, kako se je kamišibaj uporabljal kot orodje za posredovanje izkušenj in kot mehanizem, ki je preživelim omogočil predelavo travmatičnih dogodkov ter odkrito žalovanje. Za to obliko kamišibaja predlaga nov termin, in sicer kamišibaj spominjanja. Še eno praktično rabo kamišibaja, tj. za ohranitev ogroženega dialekta, opiše Yosuke Miki. Posvetitev kamišibaju pa zaključimo s knjižno recenzijo prvega priročnika za ustvarjanje kamišibaja Jelene Sitar. *Umetnost kamišibaja: Priročnik za ustvarjanje* je ocenila Sandra Jenko in izpostavila, da v njem avtorica »s teoretskega in praktičnega vidika razjasni celotno ustvarjalno, avtorsko genezo kamišibaja« ter »postavlja umetnost na prvo mesto, saj želi v priročniku poudariti umetniško plat ustvarjanja kamišibaja«. Da bo vaše kamišibajsko znanje popolno, pa vas vabim k branju prispevka Emice Antončič v rubriki Jezikovni kot revije Dialogi (leto 2019, št. 5/6, str. 36–39), v katerem piše o zapisu in besedni družini, povezanih besedah ter naglasu besed, ki jih kamišibajska umetnost vnaša v slovenski prostor.

Poleg kamišibaja sta tu še dve razpravi v angleščini in ena v slovenščini. Nika Leskovšek z metodo analize medijske recepcije dogodka ter uvodnih ritualov predstave *Dramski observatorij Kapital* iz leta slovenske osamosvojitve 1991 raziskuje javno dojemanje vloge umetnosti v družbi v času spremenjenih družbenopolitičnih razmer in tranzicije iz socializma v demokracijo. Tasos Angelopoulos na dveh primerih odrskih uprizoritev Aristofanovih *Ptičev* pokaže, kako sta družbena in politična ideologija *grštva* vplivali na interpretativne okvire grškega občinstva ter kritike. Miha Marek pa na izviren

način analizira opus Slavka Gruma, da bi prikazal, kako njegova dramatika ne uspe uveljaviti katarze kot dramaturškega principa, a je prav zato podobna psihoanalitični terapevtski metodi.

Poleg prej omenjenega kamišibajskega priročnika smo pripravili še tri knjižne recenzije. Lana Zdravković označi knjigo Tine Kolenik *Koža kot kostum: Oblačenje in slačenje v vsakdanjem življenju in umetniškem ustvarjanju* za »izjemno zanimivo in izvirno branje, saj fenomen človeške kože razdela zgodovinsko pregledno in z različnih teoretičnih zornih kotov (psihoanaliza, fenomenologija, kulturologija) ter tudi resno premisli uporabo človeške kože kot materiala v umetniškem ustvarjanju«. Eva Pori v znanstveni monografiji Tomaža Toporišiča *Medmedijsko in medkulturno nomadstvo: O vezljivosti medijev in kultur v sodobnih uprizoritvenih praksah* prepozna »produktivno sintezo poglobljenih teatrološko-praktičnih analiz, ki so plod avtorjevega večletnega sistematičnega in vseskozi jasno fokusiranega ukvarjanja z zgodovino in teorijo gledališča«. Eva Kučera Šmon pa pregleda knjigo Roberta Pfallerja *Interpasivnost: Radosti delegiranega uživanja*, v kateri avtor »preko premisleka *interpasivnosti* osvetli problematiko novega, modernega človeka, ki se bolj kot smrti boji slabega in užitkov polnega življenja«.

Naj vam branje tekne!